

אש קהרש

כשאתם יורדים עד עפר – אשריכם ישראל!

וגם: הכל בראש בעיקר ביום נשק!

בעולם המעשי, שגם שם כשאנו עדיין לא מבינים צריכים אנו להחזיר לעצמנו שזה לטובתנו ולהנאתנו! כך הרגיש אברהם אבינו כשיצא מארצו וממולדתו ומבית אביו. יצא מהמרחב הטבעי והבטוח לכאורה אלא הלא נודע וכבר ביציאתו הוא

הרגיש שזה ממש לטובתו ולהנאתו!

לפי זה יתיישבו כל השאלות האמורות, שהסיבה שרש"י מוסיף את שני המילים האלו מפני שמהם נלמד את שורש הניסיון, ואן בזה שום פחיתות כבוד אלא אדרבה זו גדולת אמונתו של אברהם, ועד כדי כך זה ניסיון שזה נחשב מעשרה ניסיונות, אבל אור כשדים אליבא דהרמב"ם לא נחשב ניסיון כזה כי זה מסירות נפש באותו הרגע אבל כאן זו משימת חיים!

ריב"ז מלמד אותנו שתמיד צריך לומר 'אשריכם ישראל'. גם כשקשה, גם כשנמצאים בעפר, ואברהם אבינו מלמדנו דרך לזה והוא לחוש כבר בניסיון שזה לטובתנו ולהנאתנו!

אבל תכל'ס זה קשה? איך אפשר? נכון! זה בדיוק הניסיון! וכמו כל ניסיון, בהתחלה זה קשה מאוד ובפעם השניה זה קשה פחות וכן הלאה עד שזה הופך לחלק מהדי אן איי של היהודי!

הכל בראש!

דוד המלך התפלל 'סכות לראשי ביום נשק' ומובא במדרש שזה יום נשקו של גוג, וכה אמר מרן הגרא"מ שך זצוק"ל (השבוע, ט"ז חשוון, יחול יום היארצייט) שהסיבה שהוא ביקש על הראש ולא על שאר הגוף כי בשעת מלחמה צריך בעיקר להגן על הראש, על היישוב דעת, על האמונה בה' יתברך.

כמו שראינו, הכל בראש! בואו נחיה את זה לטובתנו ולהנאתנו!

גוט שאבע'ס

א פרייליכ'ן שאבע'ס

את, אמרה לו בת נקדימון בן גוריון אני. בכה ריב"ז ואמר אשריכם ישראל בזמן שעושין רצונו של מקום אין כל אומה ולשון שולטת בהם וזמן שאין עושין רצונו של מקום מוסרם ביד אומה שפלה, ולא ביד אומה שפלה אלא ביד בהמתן של אומה שפלה."

שואלים רבותינו המפרשים, בשלמה על הרישא שאין כל אומה שולטת בהם אפשר לומר 'אשריכם ישראל', אך על הסיפא שנמסרים ביד אומה שפלה מה שייך 'אשריכם ישראל'???

מרן המשגיח ר' אל'ה לאפיאן זצוק"ל אומר יסוד נפלא (לב אליהו פר' דברים) שהסיבה שהנהגת הקב"ה עם בני ישראל היא למעלה מדרך הטבע והא ראייה שבזמן שעושים רצון ה' אף אומה לא תוכל לנצחם ואפילו הגיבורים ביותר. וכן להיפך כשאינם עושים רצון ה' נמסרים ביד אומה שפלה והרי זה הוכחה גמורה שלא יעזוב ה' את עמו ביד עריצים ומחבלים, וידו נטויה עלינו בין לטוב ובין למוטב, ועל זה אמר ריב"ז 'אשריכם ישראל'.

את הווארט הזה שמעתי לאחרונה מאחד מבני החבורה, ומעבר להקשר המדהים שלו לזמננו אנו, הפעים אותי שהיחס הזה הוא ממש דינא דגמרא!

לכל השואלים מה היחס הנדרש מיהודי נוכח המציאות הקשה השוררת בארץ הקודש, אומר רבן יוחנן בן זכאי בדמע: אשריכם ישראל!

זהו יסוד גדול באמונה בה'! כעת נשוב לפרשתן ללמוד רובד נוסף בעניין זה.

אברהם אבינו שהיה המאמין הראשון מלמד אותנו ומשריש בנו איך עושים אמונה נכון.

אמונה מתחילה במקום שקשה. במקום שלא מבינים. ואמונתך בלילות - דייקא. בחושך. בערפל. שם מתחילה נקודת האמונה, וכאן מלמד אותנו אברהם אבינו את החלק החשוב שיגרום לנו לחיות כך

"לך לך מארצך". פרשתנו פותחת באחד מעשרה ניסיונות שנתנסה בהם אברהם אבינו, לעזוב הכל, את מה שנראה לכאורה בטוח, וללכת אל הבלתי נודע. ורש"י מוסיף שתי מילים: 'לך לך' - לטובתך ולהנאתך.

ולכאורה אינו מובן מה ענין הנאה כאן, הרי לא מדובר פה בטיל שורשים בארץ ישראל.. אלא בניסיון שעומד בשורה אחת עם ניסיון העקידה ועוד ניסיונות בסדר גודל כאלה! אז מה הפשט ב'לטובתך ולהנאתך'?

יש מוסיפים להקשות, שהרי אברהם אבינו מסר את נפשו בעבור הניסיונות ולא חשש לטובתו, וא"כ פשיטא שהקב"ה יצוהו ללכת מארצו הוא יעשה כרצון ה' ולכאורה יש בזה פחיתות כבוד לומר לו 'להנאתך ולטובתך'?

עוד מקשים המפרשים לדעת הרמב"ם שניסיון של אור כשדים אינו אחד מעשרה ניסיונות, ותמוה עד מאוד שניסיון של 'לך לך' שהוא כאמור לטובתך ולהנאתך נחשב אחד מעשרה ניסיונות, ואילו כשהושלך לכבשן האש באור כשדים אינו נחשב בעשרה ניסיונות?

טוב, אם עד עכשיו זה נשמע לכם מצלצל אז כנראה שאתם קוראים אדוקים של הגליון כי את השאלות הללו העמדנו כאן בשנה שעברה, ואז, הכותרת הייתה 'להאמין בעצמנו - לטובתנו ולהנאתנו' ושם הסברנו בארוכה ביסוד האמונה בעצמנו, בכוחותינו, וביכולותינו.

הפעם, ברוח קולות המלחמה ננסה ללמוד מכאן יסוד גדול לאמונה בה' יתברך, אך נקדים בווארט נפלא ומוחשי ממש ברוח התקופה.

מסופר בגמ' (כתובות סו:): "מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה יוצא מירושלים. ראה ריבה אחת מלקטת שעורים מבין גללי בהמתן של ערביים. אמרה לו רבי פרנסני. אמר לה בתי בת מי